

**RADIO
ODBIORNIKI**

PHILIPS

**E. SIWIEC
TORUŃ**

wszystkie typy

UL. ŻEGLARSKA 31

Czwartek, 25 listopada 1937 - Nr. 272

(Pismo wychodzi w dniu datowania).

DZIEN

10 stron

**10
GR.**

BYDGOSKI

ILUSTROWANY

ORAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ POMORZA - DZIEŃ GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY - GAZETA GDAŃSKA - DZIEŃ KOCIEWSKI
GŁOS NIESZAWSKI (DZIEŃ CIECHOCIŃSKI) - GAZETA MORSKA ILUSTROWANA - DZIEŃ TCZEWSKI
ILUSTROWANY - DZIEŃ CHEŁMIŃSKI - GAZETA MOGILEŃSKA - - - - -

Redakcja i administracja, Bydgoszcz, ul. Dworcowa 25. Telefon, 22-18. Konto czekowe P. K. O. 206,868.

Anglia zaprosiła Francję na ważną naradę w Londynie

Tematem rozmów - żądania Niemiec, Hiszpania i Daleki Wschód

LONDYN. Kolportowane przedwczoraj pogłoski o mającej nastąpić ważnej naradzie rządu brytyjskiego z premierem Francji i francuskim ministrem spraw zagranicznych w sprawie sytuacji międzynarodowej potwierdziły się wczoraj.

Jak donosi londyński korespondent Polskiej Agencji Telegraficznej premier angielski Chamberlain i minister spraw zagranicznych Eden zaprosili natychmiast do Londynu premiera Chautemps i ministra Delbosa dla odbycia pilnej konsultacji z rządem W. Brytanii w związku z sytuacją, wytworzoną na skutek rozmowy lorda Halifaxa z kancle-

rzem Hitlerem.

Przyjazd premiera Francji i francuskiego ministra spraw zagranicznych do Londynu spodziewany jest w piątek. W Londynie zostaną oni do niedzieli wieczór.

Rozmowy londyńskie dotyczyć będą przede wszystkim wysuniętego przez kanclerza Hitlera żądania równoupraw-

nień kolonialnego Niemiec oraz niemieszania się mocarstw zachodnich do spraw Austrii.

Poza tym jednak konsultacja londyńska między W. Brytanią i Francją da również sposobność do wymiany poglądów na temat wojny domowej w Hiszpanii i konfliktu na Dalekim Wschodzie.

Chamberlain o wynikach podróży Halifaxa

Londyn. Na wczorajszym posiedzeniu Izby Gmin premier Chamberlain oświadczył mniej więcej co następuje: „W czasie swej wizyty lord Halifax — poza kanclerzem Hitlerem — miał sposobność spotkania się z premierem Goeringiem, ministrem Goebelsem i szeregiem innych osobistości niemieckich. Prowadzone rozmowy miały charakter poufny i jestem przekonany, że Izba nie oczekuje ode mnie innych deklaracji w tej sprawie w chwili obecnej. Jestem pewny, że rzeczona wizyta wydała cen-

ne rezultaty, zwiększając pragnienie odczuwane powszechnie, jak sądzę, w obu krajach, ku stworzeniu bardziej ścisłego wzajemnego porozumienia”.

W zakończeniu swego przemówienia premier Chamberlain potwierdził, że premier Chautemps i min. Delbos przyjęli zaproszenie rządu brytyjskiego i przybędą do Londynu w dn. 29 bm. na dwudniowy pobyt, celem przeprowadzenia wymiany poglądów na sytuację międzynarodową.

Federacja Polskich Zw. Obronców Ojczyzny za współpracą w OZN.

WARSZAWA. W sali Resursy Obywatelskiej odbyło się wczoraj pod przewodnictwem gen. dr. Romana Góreckiego nadzwyczajne posiedzenie Zarządu Głównego Federacji Polskich Związków Obronców Ojczyzny.

Po referacie prezesa Góreckiego i po dłuższej dyskusji uchwalono jednogłośnie rezolucję, w której stwierdza się konieczność ścisłej i aktywnej współpracy sfederowanych Związków b. Obronców Ojczyzny oraz zarządów wojewódzkich Federacji Polskich Obronców Ojczyzny z Obozem Zjednoczenia Narodowego w myśl hasła Marsz. Śmigłego-Rydza, „MŁOŚĆ OJCZYZNY — TO POLSKI DYKTATOR”. Przepojona tym hasłem Federacja P. Z. O. O. wzywa swych członków, by na wszystkich szczeblach organizacyjnych popierali czynnie akcję Obozu Zjednoczenia Narodowego”.

Ostatni wyraz morskiej techniki wojennej

Mediolan. W stoczni Monfalcone pod Triestem spuszczone zostały na wodę trzy łodzie podwodne o szybkości 17 węzłów. Łodzie, mogące się zanurzać na około 100 metrów, uzbrojone są w 8 łożysk torpedowych i 2 armaty 100 mm.

Zjazd Z. N. P. w styczniu

Posiedzenie Rady przy kuratorze (ch) Warszawa. W dniu wczorajszym obradowała po raz pierwszy Rada przy nowoimianowanym kuratorze Związku Nauczycielstwa Polskiego. Przedmiotem obrad były sprawy organizacyjne, gospodarcze, finansowe i wydawnictw. Uchwalono zwołać zjazd Związku Nauczycielstwa Polskiego w połowie stycznia dla wyboru nowego zarządu.

Fakultet techniki wojennej w Niemczech

Berlin. W niedzielę położony został kamień węgielny pod budowę gmachu fakultetu techniki wojennej, który to gmach wzniesiony będzie w okolicy „Dzielskiego Jeziora”. Fakultet ten ma za zadanie popularyzowanie tych dziedzin nauki, które znajdują się w bezpośrednim związku z obroną państwa.

Czyżby nowa katastrofa?

Polski samolot komunikacyjny zaginął w Bułgarii

Przypuszczają, że lądował w górach

Sofia. Komunikacyjny samolot Polskich Linij Lotniczych „Lot” SP. A. S. 7, mając na pokładzie trzy osoby załogi i trzech pasażerów obywateli polskich Frejmana i Rakowskiego, oficera statku „Polonia”, oraz obywatela austriackiego Neugrossela, zginął bez wieści.

Samolot wystartował we wtorek, 23 bm. o godz. 11,15 z Salonik w kierunku Sofii. O godz. 11,50 radiostacja bułgarska Bozuriszte usłyszała niewyraźny sygnał samolotu, zażądała powtórzenia, samolot jednak więcej się nie odezwał.

Gdy samolot nigdzie na trasie nie wylądował, zarząd lotniska w Sofii i dyrekcja policji zarządziły obserwacje. Takie same zarządzenia wydane zostały na terenie Jugosławii.

We wtorek o godz. 18,30 nadszedł meldunek, że mieszkańcy położonej o kilkanaście km. od Swety Wracz miejscowości Sinitrow słyszały samolot o godz. 14,40. Samolot ten miał się udać w kierunku granicy jugosłowiańskiej. Noc w wtorku na środę nie przyniosła żadnych nowych wiadomości.

Wczoraj t. j. w środę o godz. 14 po wyjaśnieniu się pogody władze lotnicze bułgarskie wysłały dwa samoloty na poszukiwania. Dwa samoloty zostały również wysłane z Salonik. O godz.

16,50 nadszedł meldunek, stwierdzający, że wieśniak Obristo Temełkow ze wsi Ładorewo, położonej na zachodnich zboczach Perimu, rąbiąc drzewo w miejscowości Kriwa Reka, położonej obok miejscowości kuracyjnej Popina Łaka, widział we wtorek o godz. 12 samolot lecący 6 m ponad drzewami, który leciał w kierunku północno-wschodnim.

Przypuszczać należy, że samolot lądował w górach Perimu. Poszukiwania będą prowadzone dalej dziś.

Rada Ministrów uchwaliła utworzenie Sądu Apelacyjnego w Toruniu

Projekt stopniowej likwidacji ochrony lokatorów

Warszawa. Wczoraj odbyło się pod przewodnictwem premiera posiedzenie Rady Ministrów. Na posiedzeniu tym przyjęto szereg projektów ustawodawczych, które rząd wniosie do Sejmu na nadchodzącą sesję parlamentarną.

Rada Ministrów przyjęła m. in. projekt ustawy w sprawie obniżenia komornego oraz zmiany ustawy o ochronie lokatorów.

Projekt ten przedłuża do dnia 31 grudnia 1938 r. obniżkę komornego, wprowadzoną dekretem P. Prezydenta Rzplitej z listopada 1935 r. oraz przewiduje stopniową likwidację ochrony lokatorów do lipca 1943 r.

W dalszym ciągu posiedzenia Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o utworzeniu sądu apelacyjnego w Toruniu i cały szereg innych projektów ustawodawczych.

Zaostrzenie represyj w Palestynie

Jerozolima. Prawo łaski, z jakiego ko rzyszał dotychczas angielski wysoki komisarz Palestyny, w myśl wydanych wczoraj zarządzeń, nie będzie stosowane do wyroków śmierci, wydawanych przez wprowadzone w Palestynie wojskowe sądy doraźne.

A jednak był to spisek monarchistów

Tak twierdzi minister spraw wewnętrznych Dormoy
Do czego zmierzał spisek „Białych Kapturew“ we Francji?

Paryż. W ub. środę w nocy francuskie ministerstwo spraw wewnętrznych ogłosiło następujący komunikat:

Odkryto prawdziwy spisek przeciwko instytucjom republikańskim. Dochodzenia, prowadzone przez służbę bezpieczeństwa pu-

blicznego i prefekturę policji, zakończyły się narazie zajęciem obfitego materiału wojskowego, przeważnie pochodzącego z zagranicy: karabiny maszynowe, karabiny ręczne, rewolwery, granaty, środki wybuchowe, wielka ilość amunicji itd.

Wątpliwości prasy lewicowej

Paryż. Komunikat oficjalny podany w środę w nocy do wiadomości prasy przez ministra spraw wewnętrznych Dormoy, z którego wynika, że ujawniony spisek „Białych Kapturew“ zmierzał do wprowadzenia przemocą we Francji dyktatury, a następnie monarchii, został przyjęty przez prasę lewicową jako wielka sensacja polityczna. Prasa ta, mimo oficjalnego stwierdzenia przez ministra spraw wewnętrznych zarówno celu jak i charakteru spisku, w dalszym ciągu wysuwa jednak wątpliwości co do jego znaczenia, domagając się przede wszystkim ujawnienia głównych przewodników.

Wszystko było precyzyjnie przygotowane

Rewizja dokonana w siedzibie kasy biopotecznej morskiej i rzecznej, której administratorem jest Deloncle, inżynier rady doków morskich w Penhoet, stwierdziła, iż władze bezpieczeństwa wykryły potajemną organizację paramilitarną, całkowicie wzorowaną na wojsku. Posiadała ona swój sztab, swoje biura i służbę sanitarną. Podział efektyw jej na dywizje, brygady, pułki, bataliony itd. wskazuje niewątpliwie iż celem organizacji tej była wojna domowa. Znaleziono dokumenty stwierdzające, iż należący do spisku postawili sobie za cel zastąpienie republikańskich form rządu przez nstrój dyktatorski, który miał poprzedzić przywrócenie monarchii.

Plan spiskowców był opracowany z całą dokładnością. Podczas rewizji znaleziono narzędzia, służące do wystawiania fałszywych dokumentów tożsamości, instrukcje, dotyczące przewozu broni, informacje, dotyczące sił wojskowych w kilku departamentach w pobliżu Paryża z wymienieniem nazwisk oficerów, liczne informacje o wielu oficerach i kilku pułkach, blankiety, skradzione w biurach wojskowych, dokładny plan kanałów pod Paryżem z wskazaniem dróg, prowadzącej do Izby Deputowanych, plany domów, gdzie znajdują się dzienniki lewicowe i gdzie mieszkają deputowani socjalistyczni, listę ministrów, którzy mieli być aresztowani na dany sygnał, plan oprowadzania składów i środków komunikacji

Instytucjom republikańskim nie grozi ze strony spiskowców. Dochodzenia, które dało już tak poważne rezultaty, jest kontynuowane bez przerwy. Występne działania zostaną surowo ukarane.

Posiedzenie Państwowej Rady Oświecenia

Nie zaproszono członków rozwiązanego zarządu Z. N. P.

Warszawa. Wczoraj rano rozpoczęły się w gmachu Ministerstwa Oświaty obrady Państwowej Rady Oświecenia Publicznego pod przewodnictwem p. ministra prof. dr. świętosławskiego przy licznych udziałach członków Rady. Wobec tego, że delegowani w swoim czasie przez zarząd Związku Nauczycielstwa Polskiego do udziału w posiedzeniach Państwowej Rady Oświecenia Publicznego nie zostali powołani do uczestniczenia w obradach tej Rady, p. minister zaprosił na zebranie w charakterze gości członków Rady przy Kuratorze Zw. N. P.

Streszczenie mowy ministra Świętosławskiego, stanowiącej ważną enuncjację w sprawie kierunku wychowania młodzieży, ogłosimy jutro.

Przeszło 100 odczytów w sprawie Gdańska projektuje się na terenie Rzeszy

Jaki cel ma ta wzmożona propaganda?

„Gauleiter“ Forster wzgl. jego organ przyboczny „Der Danziger Vorposten“ niejednokrotnie uskarżali się, że na terenie Rzeszy Niemieckiej sprawy Gdańska są znane niedostatecznie i częstokroć fałszywie rozumiane. W celu uzupełnienia „wiedzy o Gdańsku“ wśród rodaków w Niemczech, — wiedzy, oczywiście odpowiednio spreparowanej, urządzi się raz po raz w różnych ośrodkach w Rzeszy bądź to pokazy zwane może trochę zbyt szumnie „wystawami“, bądź zebrania i odczyty, na których czołowi przedstawiciele partii mówią o Gdańsku.

Obecnie, jak zapowiada „Vorposten“ w swym wczorajszym wydaniu, akcja ta ma być wybitnie wzmożona. W całych Niemczech w ciągu najbliższych miesięcy mają się odbyć zebrania manifesta-

cyjne, poświęcone Gdańskowi, których liczbę określa się na przeszło 100 do 150. Jest rzeczą jasną, że chodzić tam będzie o propagandę pewnych, znanych nam do brze też i założeń oraz o wytworzenie nastrojów, sprzyjających posunięciom politycznym i społecznym, kierownikami partii narodowo-socjalistycznej w Gdańsku. Dowodzi tego chociażby fakt, że jako prelegenci wystąpią wyłącznie gdańscy działacze polityczni. Wśród wymienionych przez „Vorposten“ nazwisk nie znajdujemy ani jednego uczzonego, ani też przedstawiciela gdańskiego życia gospodarczego.

Cykl tych zebrań propagandowych zapoczątkowany będzie w nadchodzącą niedzielę w Monasterze z okazji otwarcia tam wystawy pod nazwą „Niemiecki Gdańsk“. Na zwołanym tam zebraniu przemawiać będzie Albert Forster. Jako prelegenci dla dalszych zebrań przewidziani są poza tym prezydent Senatu Greiser, kierownik organizacyjny partii w Gdańsku Marzian, prezydent Sejmu gdańskiego Beyl, kierownik propagandy Hess, senator Huth, redaktor organu partii Zarske, radca Senatu Schramm i inni.

Niedoszły zabójca dyrektora MTK w Gdyni powtórnie skazany

Sprawa głośnego zamachu rewolwerowego przed Sądem Apelacyjnym

Dnia 30 lipca br. w godzinach przedpołudniowych do biura Miejskiego Towarzystwa Komunikacyjnego (MTK) w Gdyni wtargnął 33-letni mieszkaniec Orłowa Bolesław Brzozowski, — który, mszcząc się za wydalenie z pracy, usiłował dokonać zabójstwa na osobie dyrektora MTK Kaweckiego. Brzozowski wymierzył z parabelum, jednak dyrektor podbił dłoń napastnikowi i zaalarmował krzykiem pracowników biura, którzy rozbroili Brzozowskiego. Po tym fakcie nie

Czesi nadal wydają z pracy robotników polskich

Bezczelna napaść prasowa na konsulat polski

MORAWSKA OSTRAWA. W ostatnich tygodniach w różnych przedsiębiorstwach na terenie Śląska cieszyńskiego nastąpiły wydalenia z pracy robotników, obywateli polskich, na podstawie ustawy o obronie państwa.

Robotnicy wydalani przeważnie z dnia na dzień bez wypowiedzenia, nie wszyscy zgłaszali się o pomoc do Konsulatu polskiego. Wobec tego Konsulat polski w Morawskiej Ostrawie ogłosił w tych dniach komunikat, wzywający obywateli polskich, w ten sposób zwalnianych z pracy, do zgłaszania się w Konsulacie w celu przeprowadzenia ewentualnych interwencji. W odpowiedzi na to miejscowa prasa czeska zaatakowała Konsulat RP., twierdząc, że ogłoszenie przez Konsulat takiego komunikatu jest „mieszaniem się do spraw wewnętrznych republiki“ i że wydalań takich w ogóle nie ma.

Stanowisko takie jest najzupełniej nieuzasadnione ponieważ ochrona interesów obywateli polskich należy do normalnych funkcji konsularnych. Twierdzenie zaś, jakoby takich wydalań nie było, jest nieprawdziwe, ponieważ konsulat przeprowadza już interwencje w całym szeregu tego rodzaju wypadków, a zgłoszenia o nowych wydaleniach nadal do Konsulatu napływają.

„Nowa Prawda“

(ch) Warszawa (tel. wł.). Dziś spodziewane jest ukazanie się pierwszego numeru naczelnego organu Stronnictwa Pracy „Nowej Prawdy“. Podobno jako pierwszy zabierze w nim głos w artykule wstępnym gen. Haller. Ukazanie się gazety poprzedziła wczoraj ogromnie hałaśliwa propaganda ulotkowa.

Pierwotnie projektowano przenieść do Warszawy „Polonię“ katowicką, jednak wobec poróżnienia się Korfatego z Halerem postanowiono przystąpić do wydawania zupełnie nowego pisma.

Niepodzielność gospodarstw na Litwie

W najbliższym czasie ma się ukazać na Litwie ustawa, zabraniająca rozdzielania gospodarstw rolnych. Ma być ustalona minimalna norma gospodarstw rolnych i właściciele ziemi nie będą mieli prawa dzielić swych gospodarstw na części. Ustawa ma się wzorować na ustawie niemieckiej o zagrodach dziedzicznych.

Londyńska mgła na Śląsku

Katowice. Wczoraj od wczesnego ranka Zagłębie Węglowe spowite było w niezwykle gęstej mgle. Na ulicach auta kursowały oświetlone. W biurach i sklepach praca odbywała się przy świetle elektrycznym. Pościąg w obrębie dyrekcji śląskiej były oświetlone. Samolot towarzystwa „Lot“ kursujący na linii Katowice—Warszawa w skutek mgły nie odleciał.

Szofer taksówki odznaczony za uczciwość „Krzyżem Zasługi“

Syn jego otrzymał stypendium na studia

WARSZAWA. W dniu wczorajszym nastąpiła uroczysta dekoracja „Krzyżem Zasługi“ Józefa Podskrobka, szofera, który znalazłszy w swojej taksówce teczkę z zawartością 20.000 złotych, pozostał wioną przez dwóch pasażerów, odniósł ją do Komisariatu Policji Państw.

Dekoracji w imieniu prezesa Rady Ministrów i ministra spraw wewnętrznych dokonał w swym gabinecie Komisarz Rządu na m. st. Warszawę woj. Jaroszewicz.

W przemówieniu woj. Jaroszewicz podniósł znaczenie wysoce obywatelskiego czynu, jakiego dokonał p. Podskrobek, mogący służyć za wzór całemu spo-

łeczeństwu.

P. Józef Podskrobek, wzruszony otrzymaniem odznaczenia, podziękował w serdecznych słowach p. wojewodzie, zaznaczając, że spełnił tylko OBOWIĄZEK UCZCIWEGO CZŁOWIEKA.

Należy zaznaczyć, że kancelaria cywilna Pana Prezydenta RP. synowi p. Podskrobka — 14-letniemu Kazimierzowi, przyznała stypendium roczne w wysokości 400 zł na studia w szkole ogrodniczej.

Również jedna z montowni samochodów w Polsce w uznaniu czynu p. Podskrobka, ofiarowała mu na b. dogodnych warunkach nową taksówkę.

Olbrzymi pożar garbarni w Warszawie

Ogień strawił zapas skór wartości miliona złotych. — Ofiary w ludziach

(ch) Warszawa, (tel. wł.). Wczoraj o godz. 20 w jednym z oddziałów garbarni przy ul. Elbląskiej na Powązkach wybuchł pożar, który rozszerzył się na wszystkie zabudowania, obejmując płomieniami składy z zapasem skór, wartości ponad milion złotych. Na miejsce pożaru pośpieszyły oddziały straży ogniowej, policji i tłumy ludności, zwabionej widokiem szalejących płomieni. Akcję ratunk. utrudniało zapalenie się

sąsiednich drewnianych domostw, które w mgnieniu oka stanęły w ogniu, wywołując panikę wśród okolicznych mieszkańców i gości pobliskiego hotelu Emigracyjnego. Mimo wytężonej akcji — składy spaliły się niemal całkowicie. Cały wysiłek straży skoncentrował się na ratowaniu maszyn i narzędzi. Przy tłumieniu ognia odniosło rany i uległo ciężkiemu oparzeniu kilku strażaków. Pryczyna pożaru, nieznana.

Pierwszy polski statek bunkrowy przybył z Holandii do Gdańska

Ostateczne wyposażenie otrzyma on w Stoczni Gdańskiej

Onegdaj holownik holenderski „Gangas“ przyrzolował do portu gdańskiego nowozbudowany polski statek bunkrowy „Robur 6“. Statek umieszczony został w Stoczni Gdańskiej, gdzie otrzyma kompletnie wyposażenie, po czym uda się do Gdyni, gdzie pełnić będzie czynności bunkrowania statków, nie zawijających do portu.

Jak wiadomo w celu dogodnego ładowania bunkru na statki, „Robur 6“ posiadać będzie specjalny transporter taśmowy, który umożliwi zsypywanie węgla bunkrowego do luk statków, znajdujących się nawet na pełnym morzu. Holownik „Gangas“ opuścił wczoraj Gdańsk, udając się z powrotem do Holandii.

Niemcy w walce o kolonie

Z chwilą, kiedy Rzesza wypowiedziała wojnę postanowieniom traktatu wersalskiego, było rzeczą jasną, że wcześniej czy później rozpocznie generalną kampanię w sprawie odzyskania utraconych kolonii. Moment ten nadszedł obecnie i przez całe Niemcy przewala się wielki okrzyk (...braust ein Ruf wie Donnerhall...): „My domagamy się Kolonii!”

Kampanię kolonialną rząd niemiecki przygotował bardzo starannie i skrupulatnie. Wpierw podarł przede wszystkim na strzępy te karty traktatu wersalskiego, które narzucały Niemcom pęta w swobodnym rozwoju wewnętrznym. Oswobodziła się więc Rzesza pod względem wojskowym, rozbudowała swoje siły lądowe, powietrzne i morskie do wielkiej potęgi militarnej. Obsadziła dalej swoim wojskiem strefę zdemilitaryzowaną w Nadrenii, wzrosła w siły gospodarcze i wreszcie skonsolidowała się wewnętrznie w silny organizm polityczny — obojętne, jakimi drogami — nienarażony na wstrząsy partyjne.

Nie wystarczyło to jednak do wystąpienia w sprawie zwrotu kolonii na szerzej arenie międzynarodowej. Do tego celu był potrzebny silny partner polityczny z zewnątrz. Znalazły go Niemcy w Włochach. Po przypiecztowaniu wreszcie tej przyjaznej wizytą Mussoliniego Niemcy rozpoczęły akcję kolonialną na olbrzymią skalę. I od tej pory kwestia ta znalazła się na naczelnym miejscu w programie niemieckiej polityki zagranicznej.

Kampanię kolonialną zainaugurował poniekąd Hitler swą wielką mową na dożynkach w Bückebergu, w której przypomniawszy pretensje kolonialne na rodu niemieckiego. Po tym posypały się mowy na ten temat jak z rękawa. Cała prasa — dzienniki, tygodniki, miesięczniki — nastawiła się na jeden ton. W końcu propaganda kolonialna przybrała już takie rozmiary i doszła do tego stadium, że dzisiaj Niemcy mogą rzucić na szalę wałkie słowo: **Cały naród domaga się zwrotu kolonii** — i rząd niemiecki jest zmuszony wystąpić w obronie tych żądań!

Z argumentów, jakimi Niemcy hojnie szafują w nowej wojnie — na razie papierowej — o kolonie, zasługują na uwagę szczególnie te, które mówią o wartości gospodarczej kolonii i które przytaczają obfity materiał statystyczny. Najważniejszy argument, że kolonie dostarczają Niemcom surowców, których ci nie posiadają, nie utrzymał się. Odpowiedziano im bowiem, że gdy posiadali kolonie, sprowadzali z nich tylko 15% swego importu. Wyszło więc drugi argument — **brak miejsca i przeludnienie**. Podparto go długimi kolumnami cyfr i zestawień statystycznych. A więc: Anglia posiada bez dominiów terytorium kolonialne o 3 miliony km. kw. większe od Europy, ale z 56 milionów Anglików mieszka w koloniach tylko 10 milionów. Reszta — 500 milionów — to tubylcy, nad którymi żadna władza garstka rozciągnęła swoje panowanie, zagarniając w swoje ręce ćwierć kuli ziemskiej. Niemcy zaś w liczbie 67 milionów gnieźdzą się na małej przestrzeni w Europie bez możliwości zaczerpnięcia głębszego tchu. — I na ten argument odpowiadają Anglicy spokojnie, że w dawnych koloniach niemieckich mieszkało wszystkiego razem łącznie z wojskiem i policją 18.500 Niemców...

Prasa niemiecka nie ogranicza się do operowania suchymi cyframi, lecz ilustruje je barwnymi wykresami, przedstawiającymi w dobitny sposób „niesprawiedliwy” podział świata.

Sprawa kolonialna nabiera specjalnego posmaku, kiedy okoliczności zmuszają do zajęcia się zdobyciami kolonialnymi Włoch. Jedynie Włochy bowiem znajdują łaskę w oczach niemieckich interpretatorów zagadnienia kolonialnego. Dla nich ukuto na poczekaniu, szereg argumentów, które mają usprawiedliwić całą wioską politykę kolonialną, podbój Abisynii itd.

Poza cyframi posługują się ostatnio Niemcy w kampanii kolonialnej argumentami zupełnie nowymi: zaczęto kwestię mandatów kolonialnych od strony prawnej. Prawnicy niemieccy, poparci przez prawników włoskich, orzek-

Rosja sowiecka więzieniem

W 20-tą rocznicę deklaracji wolności ludów — Profanacja prawdziwej wolności

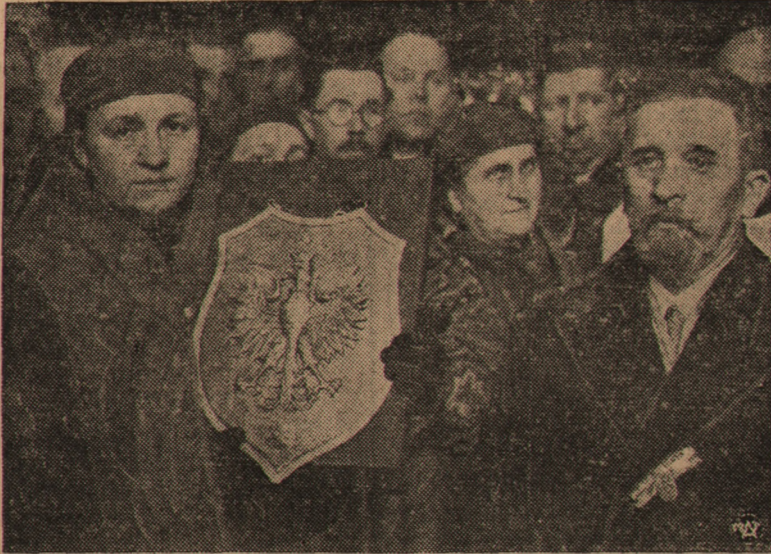
W tych dniach prasa sowiecka poświęca dłuższe artykuły i wzmianki tak zwanej deklaracji wolności ludów, ogłoszonej przez Lenina w listopadzie 1917 roku.

Deklaracja Lenina z listopada 1917 roku przyrzekała solennie wszystkim narodowościom dawnej Rosji całkowitą samodzielność na podstawie zasady samostanowienia. Deklaracja ta była demagogicznym chwyttem propagandowym komunistów usiłujących wykorzystać siłę rozpędową ruchów

wyzwoleńczych narodów ujarzmionych dla celów rewolucji komunistycznej. Kiedy ustroj sowiecki zapanował na całym obszarze Rosji, kiedy armia czerwona okupowała Ukrainę i kraje kaukaskie oraz Białoruś, wtedy rządy sowieckie zaczęły ogniem i mieczem zwalczać żywioły narodowe w tych krajach, podporządkowując je czerwonej Moskwie. Wprawdzie ten podbój odbył się w formie utworzenia federacyjnego związku sowieckiego wytwarzającego iluzję u-

PRZY **GRYPIE** przebiegnięciu, doznając się ulgi, zazywając tabletek **Togal**

Pierwszy ogólnopolski zjazd P. O. W. w Wilnie

Zdjęcie przedstawia artystyczny ryngraf, dar śląskiego Okręgu P. O. W., który został zawieszony w Ostrej Bramie, po poświęceniu go przez J. E. ks. metropol. Jabrzykowski.

1250 tys. zł dla 4750 stypendystów od samorządu

Na niektórych nie przypadnie i 10 zł miesięcznie — Koniecność podwyższenia wydatków na cele oświatowe

W preliminarzach budżetowych związków powiatowych na ten rok przewidziano 283 tys. zł na stypendia, w preliminarzach gmin wiejskich — 967 tys. zł. W akcji stypendialnej bierze udział 154 związków powiatowych i ok. 2420 gmin, przeciętny wydatek na stypendia wynosi więc: na 1 powiat ok. 1840 zł rocznie, na 1 gminę — ok. 400 zł rocznie. Łączna suma wydatków na stypendia, preliminowanych przez związki powiatowe i gminy wiejskie, wynosi 1.250 tys. zł, z sumy tej miało być wypłacone 4750 stypendiów.

Srednio wypada więc na jedno stypendium ok. 260 zł rocznie — co jest niewątpliwie sumą bardzo niską. 1289 stypendiów nie przekracza sumy 100 rocznie, tylko 830 stypendiów przewyższa kwotę 300 zł, a zaledwie 35 — kwotę 600 zł rocznie. (Dla porównania przytoczymy, że przeciętna wysokość państwowego stypendium akademickiego t. zw. „pełnego” wynosi 1.200, a „niepełnego” — przeszło 500 zł rocznie).

Z ogólnej liczby 4.750 stypendiów gminnych i powiatowych przewidzianych w preliminarzach budżetowych było uruchomione na dzień 1. 4. 1937 r. tylko 3514 tj. 74%. Ze stypendiów tych korzystali uczniowie szkół następujących typów: powszechnych 533, średnich ogólnokształcących 1301, zawodowych — 805, wyższych 191, innych — 684.

Znaczna stosunkowo liczba stypendystów uczniów szkół powszechnych wydać się może na pierwszy rzut oka nieuzasadnioną — pamiętać jednak należy o tym, że przy obecnej organizacji szkolnictwa powszechnego na wsi młodzież, pragnąca po ukończeniu szkoły powszechnej kształcić się dalej, zmuszona jest często przenosić się do innej miejscowości, nieraz nawet do miasta — aby móc uczęszczać do szkoły wyższej zorganizowanej, dającej dostęp do gimnazjum, i w tym celu korzystać musi ze stypendium.

Akcja stypendialna gmin wiejskich podjęta została na szerszą skalę dopiero nie-

dawno. Może ona i powinna być rozwinięta w znacznie szerszych rozmiarach, jako jedna z najważniejszych i najskuteczniejszych w obecnych warunkach form udostępnienia młodzieży wiejskiej wykształcenia średniego i wyższego.

Dotychczasowe wydatki gmin i samorządu w ogóle na stypendia wynoszą zaledwie 0,8% całkowitej sumy wydatków samorządów na cele oświatowe.

Obywatelskie stanowisko przemysłu

wobec akcji pomocy zimowej dla bezrobotnych

Cukrownie zadeklarowały 2.100.000 kg. cukru

Na terenie Izby przemysłowo-handlowej w Warszawie odbyła się pod przewodnictwem min. Strassburgera konferencja z przedstawicielami centralnych związków przemysłowych, w celu ustalenia branżowych norm ofiar na pomoc zimową. Jak wiadomo, ogólne normy ustalone dla przemysłu przez Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym wynoszą od 1 do 3 promille od obrotu w 1936 r. lub 1937 r., przy czym dla poszczególnych gałęzi produkcji przemysłowej mają być określone stawki branżowe przez Komitety Pomocy Zimowej w porozumieniu z samorządem gospodarczym i zainteresowanymi organizacjami. Natomiast w braku ścisłych stawek branżowych ma być stosowana najwyższa skala wymiaru, t. j. 3 promille od obrotu.

Stosownie do zaleceń komitetu, ustalili swe normy polski związek przemysłowców metalowych. Natomiast związek przemysłu chemicznego ustalił, iż przedsiębiorstwa, nie wykazujące dochodu, ofiarują 1 promille od obrotu, przedsiębiorstwa wykazujące rentowność do 4 proc. — 2 promille, a 3 promille przedsiębiorstwa, wykazujące rentowność wyższą od 4 proc. Podobnie ustalili związek hut szklanych, iż huty szklane, pracujące bez dochodu ofiarują 1 promille, a wykazujące dochód 2 promille. Związek polskich fabryk Portland Cementu ustalili

normę sztywną 2 promille dla wszystkich przedsiębiorstw.

Wreszcie należy specjalnie podkreślić bardzo obywatelskie stanowisko przemysłu cukrowniczego, w którego imieniu przez Ludwik Pannenko zadeklarował łączną ofiarę wszystkich cukrowni w wysokości 2.100.000 kg. cukru. Wartość tej ofiary wynosi 5 promille od obrotu wszystkich cukrowni razem, biorąc za podstawę jedynie koszty produkcyjne cukrowni i jest najwyższą ofiarą, jaką zadeklarowano.

25-lecie niepodległości Albanii

W związku z rocznicą 25-lecia niepodległości Albanii, reprodukuje się zdjęcie, przedstawiające króla Albanii Zogu I-go.

li, iż system mandatowy został stworzony wbrew prawu.

Sam kanclerz Hitler nie zaniebuje żadnej sposobności, aby poruszyć sprawę kolonii. W ostatnią niedzielę dopiero podczas przemówienia w Augsburgu oświadczył:

„Świat usiłuje uchylić się od zbadania zagadnienia kolonii i od odpowiedzialności za te sprawy, ale to mu się nie uda. Świat będzie musiał pewnego dnia rozważyć nasze żądania. Nie wątpię ani na sekundę, że jak dźwignęliśmy — o ile możliwości nasz naród wewnątrz kraju, tak i nazewnątrz stworzone nam

będą takie prawa do życia, jakie mają inne narody”.

W wojnie niemieckiej o „sprawiedliwy” podział świata toczy się walka dopiero między forpcztami. Ostatnie słowo jeszcze nie padło i możemy być przygotowani na niespodzianki, których Rzesza nie szczędziła światu i w innych dziedzinach.

Polska przebieg kampanii niemieckiej w sprawie kolonii śledzi ze szczególną ciekawością, sama zainteresowana w rozwiązaniu zagadnienia, o którym teraz tak głośno.

(w)

Obóz harcerzek toruńskich w Rumunii

Serdeczna przyjaźń łącząca nas z południowo-wschodnim sąsiadem, zadokumentowana w bieżącym roku odwiedzinami króla Karola oraz ministra oświaty, znalazła także wyraz w urządzeniu kilku obozów naszych organizacji młodzieżowych na terenie Rumunii.

w wagonie kolejowym, w miastach.

Pożegnanie tak Polki jak i Rumunki oblały łzami. Obecnie w ożywionej korespondencji marzymy o obozie, znowu wspólnym, ale już u nas, na Pomorzu.

Wiele korzyści przyniosła nam tygodniowa wycieczka po kraju, w której po-

torek, dawnych skautek. Zasadą organizacji Strajelor jest wychowanie całej młodzieży, a nie tylko elity. Celem wychowania jest wdrożenie młodzieży do bezwzględnej karności, wyrobienie w niej miłości ojczyzny, czci dla sztandaru państwowego i umiejętności organizacji.

1) II drużyna na nabożeństwie w dniu otwarcia obozu. 2) Komenda obozu rumuńskiego u nas na obiedzie. 3) Zastęp II przed swym namiotem.

W obozie harcerzek wzięło udział 24 harcerki i 2 instruktorki. 22 dziewczęta były z II drużyny przy Państw. Gimnazjum w Toruniu, dwie z I drużyny przy państw. gimnazjum w Tczewie.

Oboz nasz leżał o 300 km. za Bukaresztem w miejscowości Bumbesti nad rzeką Jin, w podgórskiej okolicy. Obok rozłożyło się obozem 350 zastępowych rumuńskiej organizacji Strajelor, gościnnie dając nam kozyściac z niektórych urządzeń (infernaria, kantyna, umywalnie). Wszystkie urządzenia były przygotowane przez wojsko przed przybyciem dziewcząt. Polska drużyna zajmowała trzy namioty mieszkalne, obok mieściła się świetlica i kuchnia.

Namioty ozdobione były wyrobami kaszubskimi, a w świetlicy pomieściliśmy materiał propagandowy z całej Polski (albumy, fotografie, broszurki). Zaprowiantowaniem obozu rumuńskiego i naszego zajmował się przydzielony major z pomocą podoficera i kilku żołnierzy.

Instruktorki rumuńskie nie miały w swym obozie żadnych funkcji administracyjnych, a zajmowały się jedynie swoją swobodną działalnością, np. higiena, wychowaniem fizycznym i t. p.

Dzień rozpoczęliśmy wspólnym z Rumunkami podniesieniem sztandaru i modlitwą. Rozdzielaliśmy się na zajęcia programowe każdego obozu, ale w czasie wolnym dziewczęta uczyły się wzajemnie języka, pieśni, tańców, gier i zabaw. Po kilku dniach utworzyły się już zaprzyjaźnione grupy. Instruktorki dopytywały się o nasze stosunki państwowe i organizacyjne, interesowały się pracą i metodami harcerskimi, szczególnie pionierką. Przy wspólnym ognisku pozostawiano kilkanaście minut dla harcerzek, a raz urządziłyśmy ognisko polskie.

Bardzo serdecznie odnosiła się do nas ludność miejscowa, oraz ludzie spotykani

znaliśmy piękno krajobrazu rumuńskiego, lud. zabytki historyczne.

Mniej skorzystaliśmy z zakresu pracy organizacyjnej i technicznej. Organizacja rumuńska jest jeszcze bardzo młoda, dziewczęta niewyrobione, z wyjątkiem instruk-

torów. Metody są skautowe — gdyż i kierowniczkami pracy są przeważnie dawne skautki. Wrazicie największą korzyścią, jaką wyniosły z naszego obozu tak Polki jak i Rumunki, to zbratanie się przedstawicieli dwu bardzo różnych narodów.

Prosimy pamiętać o odnowieniu prenumeraty na miesiąc grudzień.

„Sala Bydgoszczy“ na wystawach w Krakowie i Lwowie

Sukcesy artysty pomorskiego Jerzego Rupniewskiego

Jak już donosiliśmy — znany na Pomorzu artysta — malarz Jerzy Rupniewski po udziale na wystawie krakowskiej, zaproszony został do Lwowa, gdzie wystawił swoje prace w Muzeum Przemysłu Artystycznego wraz z znanymi artystami miejscowymi i krakowskimi.

Podobnie jak w Krakowie, prace artysty mal. Rupniewskiego cieszą się dużym uznaniem wśród zwiedzających i krytyków sztuki.

Na wystawie krakowskiej poświęcono Rupniewskiemu specjalną salę, którą artysta nazwał „salą Bydgoszczy“ ze względu na liczne płótna z zabytkami Bydgoszczy.

Rupniewski na wystawie do Krakowa i Lwowa zabrał najcenniejsze swoje prace, m. in. efektowny obraz „Wnętrze gabinetu pracy Marszałka“, wykonany w Belwederze. Obraz ten został w Krakowie zakupiony przez Muzeum Narodowe.

Najważniejsi znawcy sztuki i krytycy w Krakowie i Lwowie z uznaniem ocenili walory artystyczne obrazów Jerzego Rupniewskiego. W ocenach fachowych krytycy miejscowi podnieśli uczciwe zamiary sztuki Rupniewskiego, oraz doskonałą technikę jego prac.

Wystawa Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie, w której uczestniczy Rupniewski, trwać będzie

do dnia 5 grudnia r. b. włącznie.

Zdjęcie nasze przedstawia fragment z „sali Bydgoszczy“. Widoczne są obrazy: „Moja pracownia“, „Portret pani Lidwiny K.“, „Wenecja bydgoska“, „Wnętrze Biblioteki Bernardynów“ i „Fary“ bydgoskiej.

Poświęcenie Domu Strażackiego w Chełmnie

Fotografia powyższa przedstawia nowy Dom Straży Pożarnej w Chełmnie ufundowany z inicjatywy i staraniem p. burmistrza Kleina z Chełmna oraz Zarządu Ochotniczej Straży Pożarnej w Chełmnie.

Poświęcenia domu dokonał w niedzielę, dnia 21 bm. ks. dziekan Żynda w obecności przedstawicieli władz wojskowych, państwowych, samorządowych, organizacji społecznych i licznie zgromadzonego obywatelstwa. Wszystkich biorących udział w uroczystościach poświęcenia, którą wypadły

nadzwyczaj wspaniale ilustruje nam powyższe zdjęcie dokonane przed poświęconym domem strażackim.

Ochotnicza Straż Pożarna w Chełmnie jest jedną z najlepszych Straży okręgu pomorskiego dobrze zorganizowaną i najwięcej czynną.

Dowodem tego były słowa wypowiedziane podczas akademii przez prezesa zarządu wojewódzkiego p. starostę nowiatowego Kalksteina z Wabrzeźna.

Rucin

— W sprawie kolportażu pism w kioskach. W „Słowie Pomorskim“ z dnia 21 bm. ukazała się następująca wzmianka: „Słowo Pomorskie“ nabyć można w kioskach chrześcijańskich p. Welenca i p. Domańskiego. Pozostałe kioski pp. Perycza, Stankowskiej i żydowskie „Słowa“ i innych pism chrześcijańskich nie utrzymują. (1?). Twierdzenie zaś na zapytanie klientów, że „Słowa zbrakło“ jest zwykłym okłamywaniem zainteresowanych (rp.). W związku z tym pisze nam p. Wanda Stankowska: „Jakie pisma są w innych kioskach — to mnie nie obchodzi, lecz jeżeli chodzi o mój kiosk to jest on zaopatrzony we wszystkie poważne pisma i te, o które klienci się pytają. „Słowa“ nie trzymam, bo przez trzy lata jak mam kiosk nikt się o nie nie pytał — co za tym idzie nie potrzebuję okłamywać zainteresowanych bo takich nie ma — nikt tego pisma nie chce widać czytać“.

Domy za polisy ubezpieczeniowe

Próba stworzenia w Grudziądzu osiedla mieszczańskiego

W ub. poniedziałek zebrało się w sali Rady Miejskiej w Grudziądzu sporo osób, by zapoznać się z ciekawym projektem utworzenia spółdzielni mającej na celu stworzenie osiedla mieszczańskiego na terenie udzielonym przez miasto.

Projekt, z jakim zapoznał zebranych p. Hendlar jest bardzo pomysłowy. Ponieważ nikt z przeciętnych mieszczan, nie posiada tyle gotówki ile potrzeba na wybudowanie skromnego choćby domku więc autor projektu wysuwa koncepcje uzyskania pożyczki w zamian za ubezpieczenie na życie.

Projekt wygląda dość ponętnie, niestety projektodawca nie przedstawił należycie swego pomysłu, nie przygotował bowiem statutu. To też zebrani okazując wielkie zainteresowanie uchwalili, by wpiąć powołać komisję przygotowawczą w której znalazł by się znawca spółdzielczości, ubezpieczeń i budownictwa. Komisję taką wybrano. Ma ona w najbliższym czasie zwołać zebranie i przedłożyć zainteresowanym dokładne dane.

Aresztowanie kierownika sekretariatu Stronnictwa Ludowego na Małopolskę Wschodnią

LWÓW. Na polecenie władz prokuratorskich w Czortkowie, został aresztowany kierownik sekretariatu Stronnictwa Ludowego na Małopolskę Wschodnią, W. Sokalski. Aresztowanie stoi w związku ze strajkiem chłopskim. W. Sokalski jest równocześnie prezesem organizacji Polskiej Akademickiej Młodzieży Ludowej.

Wzrost liczby bezrobotnych w Polsce

Według ostatnich danych, liczba bezrobotnych, zarejestrowanych w całej Polsce na dzień 15 listopada rb. wyniosła 282.777 osób, wykazując wzrost w porównaniu ze stanem z przed dwóch tygodni, tj. z dnia 1 listopada rb. o 18.162 osoby. Na przestrzeni jednego miesiąca, od 15 października do 15 bm., bezrobocie w kraju wzrosło o 23.583 osoby.

Znacznějšíe zwiększenie się liczby bezrobotnych w ciągu ostatnich dwóch tygodni przypisać należy zaprzestaniu niektórych robót w związku ze znacznym oziębieniem.

Giełdy

NOTOWANIA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ z dnia 24 listopada 1937 roku

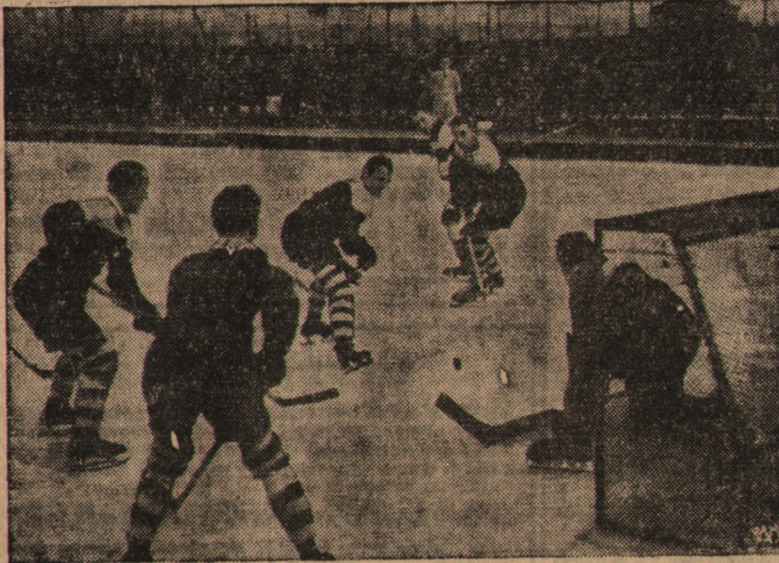
Dewizy
Belgia 89.90 90.08 89.72; Berlin 212.97 212.11; Gdańsk 100.20 99.60; Amsterdam 268.90 264.62 262.18; Kopenhaga 118.24, 117.86; Londyn 28.42 28.49 28.35; Nowy Jork czeki 5 27 pęd 5.28 siedem 5.28 osiem 5.28 trzy osmie; Nowy Jork kabel 5.27 siedem 5.28 osiem 5.28 pięć 5.28; Oslo 138.08 132.42; Paryż 17.95 18.15 17.75; Praga 16.50 16.43 15.83; Stockholm 136.26 136.53 135.87; Zurych 122.25 122.55 121.95; Wiedeń 89.59 93.80; Madryt 27.89 27.69; Helsinki 11.89 11.63; Montreal 5.28 pięć 5.28 jedna osma; Tell Aviv 26.49 26.35.
Tendencja mocniejsza.

Waluty
Belgi belg. 90.08 89.64; Dolary amerykańskie 5.27 i pół 5.25; Dolary kanadyjskie 5.27 i pół 5.25; Fłorony holenderskie 294.62 292.90; Franki franc. 18.15 17.93; Franki szwajcarskie 122.55 121.75; Funtki angielskie 26.49 26.33; Guldeny gdańskie 100 20 99.80; Korony czeskie 17.80 18.70; Korony duńskie 118.24 117.49; Korony norweskie 133.08 132.10; Korony szwedzkie 138.53 135.55; Liry włoskie 21.80 21.00; Marki fińskie 11.69 11.25; Marki niemieckie 118.00 114.00; Szylingi austriackie 99.20 99.00; Marki srebrne 121.00 117.00; Tel. Aviv 26.30 26.00.
Akce
Bank Polski 107.75 106.75 107.75; Wegiel 24.75 24.50; Lilpop 53.75 53.50; Ostrowiec 43.75; Starachowice 80.00; Haberbusch 42.35.
Tendencja nieco słabsza.

Papierzy
4 1/2% wewnętrzna 57.50 57.00 ost. 56.10; 3% inwestycyjna I emisja 73.00 serie 84.00; 3% inwestycyjna 2 emisja 72.00 serie nie notowane; 5% konwersyjna 68.00; 4% premj. dol. 39.75 40.00; 4% konsolidacyjna 80.25 80.00 80.13 dwa ostatnie drobne; 4 1/2% poz. ziem seria k 55.00; 8% ziem. dol. kupon 94.75; 4 1/2% ziemskie seria piąta 57.00 57.25 57.00; 5% Warszawy stare 64.25; 5% Warszawy 1933 r. 62.25 62.50 62.88 62.75 2 ost. robne; 5% Siedlec 1933 38.50.
Tendencja dla pożyczek i listów utrzymana.

POZYŃSKA GIEŁDA ZBOŻOWA z dnia 24 listopada 1937 roku
Zboża
Ceny transakcyjne: żyto 15 ton 22.60, 30 ton 22.50 owies pierwszy standard 50 ton 21.55, 30 ton 21.30 15 ton 21.20; owies drugi standard 12.5 ton 20.35; Ceny orientacyjne: żyto 23.00—23.25 usposobienie spokojne; pszenica bez zmiany — usposobienie spokojne; mąka żytnia pierwszy gatunek 0—50 proc 31.25—32.25; mąka żytnia pierwszy gatunek 0—65% 26.75—30.75 — usposobienie dla mąki żytniej spokojne; mąka pszena bez zmiany — usposobienie spokojne; rzepak zimowy 55.00—57.00; gorczyca 35.00—37.00; groch Victoria 24.00—26.00; tulin niebieski 12.00—12.50; tulin żółty 13.00—14.00; ziemniaki jadalne — skrajnie; wszystkie gatunki słomy minus 30 gr. (niżej); reszta notowań bez zmiany — ogólne usposobienie spokojne.
Obroty: żyta 904, pszenicy 70, jęczmienia 145, dwasa 287,3.

Ze sportu Inauguracja sezonu hokejowego

Zdjęcie nasze przedstawia fragment z rozegranego w Katowicach na sztucznym torze lodowiskim, inauguracyjnego w tym sezonie meczu hokejowego Cracovia-Dab. Widzimy fragment tej interesującej gry przed bramką Cracovii.

WALASIEWICZÓWNA OTRZYMAŁA NAGRODĘ PZLA.

Polski Związek Lekkoatletyczny przyznał doroczną nagrodę za najlepsze wyniki, osiągnięte w r. 1937, znakomitej lekkoatletce Stanisławie Walasiewiczównie.

JAROSZ PRZYJECHAŁ DO PARYŻA

Olbryzmie zainteresowanie występami Polaka we Francji
W sobotę rano przyjechał do Paryża wraz z matką słynny bokser polsko-amerykański Teddy Jarosz. Na dworców północnym, na który bokser przyjechał pociągiem warszawskim do Paryża, zebrali się tłumy fotografów i dziennikarzy tak liczne jak rzadko się zbierają przy przyjeździe nawet wybitnych polityków. Na dworcu Jarosza powitał jeden z najwybitniejszych managerów bokseerskich Jeff Dickson. Teddy Jarosz ma po raz pierwszy walczyć w Paryżu prawdopodobnie z początkiem grudnia z doskonałym pięściarzem francuskim Cornelio Candet. Prasa sportowa paryska zamieszcza fotografie z przyjazdu Jarosza i przewiduje cały cykl meczów Jarosza w Paryżu.

ARGENTYNA BIJE URUGWAJ 5:1

Buenos Aires. Międzynarodowy mecz piłkarski Argentyna — Urugwaj, rozegrany w Buenos Aires wobec 90.000 widzów za kończył się zwycięstwem Argentyny nad b. mistrzem świata 5:1 (3:0). Argentynicy wykazali wspaniałą formę i przez cały czas mieli miażdżącą przewagę nad przeciwnikiem. Argentynski związek postanowił wy-

śląć zwycięską drużynę do Paryża na piłkarskie mistrzostwa świata.

NAJLEPSI TENISIŚCI ŚWIATA I EUROPY

Kierownik Niemieckiego Związku Tenisowego dr. Kleinschroth ułożył własną listę najlepszych tenisistów świata i Europy. Lista przedstawia się następująco:

Najlepsi tenisisci świata: 1) Budge, 2) v. Cramm, 3) Henkel, 4) Austin, 5) Riggs, 6) Grant, 7) Parker-Pajkowski, 8) Mac Grath, 9) Crawford, 10) R. Menzel.

Najlepsi tenisisci Europy: 1) v. Cramm, 2) Henkel, 3) Austin, 4) R. Menzel, 5) Hare, 6) Metaxa, 7) Hecht, 8) Destremeau, 9) Bous sus, 10) Cejnar.

NARCIARZE! 200 STACJI OBSERWUJE DLA WAS STAN ŚNIEGU

Wzorem lat ubiegłych Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa przystępuje z dniem 1 grudnia br. do wydawania tygodniowego komunikatu śniegowego.

Komunikat ten będzie oparty na obserwacjach 200 stacji w Karpatach, Tatrach, oraz innych ośrodkach narciarskich z uwzględnieniem Pomorza, Wilnośczyzny i Gór Świętokrzyskich i stanowić będzie jedyne dla narciarzy źródło wiadomości o śniegu.

Komunikat śniegowy T. K. N., ukazujący się będzie w każdy piątek w godzinach popołudniowych. Abonament za cały sezon zimowy wynosi 1 zł 6, zgłoszenia przyjmują Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa Kraków, ul. Piłsudskiego 13.

NOTOWANIA GIEŁDY ZBOŻOWO-TOWAROWEJ W BYDGOSZCZY

z dnia 24 listopada 1937 r.
Zboża
Żyto 23.00—23.25; pszenica I 748 g. l. 28.25—28.75; pszenica II 728 g. l. 27.25—27.75; owies standardowy 30 ton 21.25—21.50; jęczmień browarowy 21.75—22.75; jęczmień 673—678 g. l. 15 ton 19.50—19.25—19.75; jęczmień 644—650 g. l. 18.75—19.25.
Przetwory młynarskie
Mąka żytnia gatunek I 0—65 procentowa w. w. 33.50 — 33.00; mąka żytnia razowa 0—95 procentowa 28.00 — 29.00; mąka żytnia 70 proc. eksportowa na wywóz do W. M. Gdańska 31.65 — 32.25; mąka pszena gatunek I wyciągowa 0—30 procentowa w. w. 49. — 50. —; gatunek I 0—30 procentowa w. w. 44.50—46. —; gat. I A 0—95 procentowa w. w. 42.50—44. —; razowa 0—95 proc. 38.25—37.25; otręby żytnie z przemiału standardowego 15.50 — 16.00; otręby pszenne mialkie z przemiału standardowego 16.00 — 16.50; średnie 15.50

—16.00; grube 16.50—17. —; jęczmień 16.25—16.75; kasza jęczmieńna krajana w. w. 28.50—29.00; pszenka w. w. 33.50—29.00; perłowa w. w. 33.00—40.

Artykuły strączkowe:
Groch Wiktorja 24.00—26.00; groch Folgera 23.50—25.50; tulin niebieski 13.00—13.50; żółty 13.50 — 14.00.

Nasiona:
Rzepak zimowy bez worka 55.00—57.00; rzepak 61—62; mak niebieski 75—80; siemię lniane 46—49; gorczyca 35—38.

Artykuły pastewne i inne:
Makuch lniany 23.00—23.25; rzepakowy 20—20.25 sionoczekkowy 40—42 proc. 23.00—23.50; śrut soja 24.50 — 25.00; wyłoki suszone 8. — — 8.50; ziemniaki fabryczne za kg 5 franco fabr. 16.5—17; płatki ziemniaczane 15.75—16.25; sioma żyt. pras. 8—8.25; siano nadnoteckie luzem 8.75—9.75; prasowane 9.50—10.50.
Ogólne usposobienie: spokojne.

Programy radiowe

Czwartek, dnia 25 listopada
PROGRAM OGÓLNOPOLSKI
6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka — płyty. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka — płyty. 8.00 Audycja dla szkół 8.10—11.15 Przerwa. 11.15 „Sonata” — poranek muzyczny dla liceów. 11.40 śpiewa Tito Schipa — tenor. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja południowa. 13.00—13.30 Przerwa (patrz programy lokalne). 13.30 Wiadomości gospodarcze. 13.45 „Rozmowa muzyka z młodzieżą” — audycję prowadzi prof. Bronisław Rutkowski 16.15 Muzyka rozrywkowa w wyk. ork. salon. pod dyr. kpt. St. Grabowskiego z Bydgoszczy (przez Toruń). 16.45 Audycja w 75-lecie Szkoły Głównej. 17.15 „Kartezjusz” — słuchowisko regionalne w 3 fragmentach w układzie Bożeny Czyżkowskiej. 17.50 Poradnik sportowy. 18.00 Wiadomości sportowe. 18.10 Skrzynka ogólna — dr. Marian Sępowski. 18.30 Program na jutro. 18.35 Audycja dla młodzieży wiejskiej: „Andrzejki”. 19.00 Oryginalny Teatr Wyobraźni: „Śmierć komedianta” — słuchowisko Józefa Mayena. 19.30 Pogadanka aktualna. 20.00 Koncert rozrywkowy W przerwie o godz. 20.45 Dziennik wieczorny i pogadanka aktualna. 21.40 „O rozmowie” — szkic literacki Jana Młernowskiego. 22.00 Koncert kameralny. 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, przegląd prasy i komunikat meteorologiczny.

ROZGŁOSIENIA POMORSKA
11.40 Dawna muzyka włoska — płyty. 13.00 „Kilka uwag o wapowaniu gleby” — pogadanka rolnicza inż. Andrzeja Mikslewicza. 13.10 Dla każdego coś ładnego — płyty W przerwie o godz. 14.00 Wiadomości z Pomorza i parę informacji. 18.10 Program na jutro. 18.15 Rozmowa w Domu Marynarza Polskiego w Gdyni. 18.30 Różne bronie — płyty. 18.40 Wiadomości sportowe z Pomorza. 18.45 Lekcja języka polskiego (z Katowic). 23.00 Muzyka taneczna — transmisja z kawiarni „Dwór Artusa”.

Piątek, dnia 26 listopada

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI
6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka — płyty. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka — płyty. 8.00 Audycja dla szkół 8.10—11.15 Przerwa. 11.15 Audycja dla szkół: „Chcemy być zdrowi!” — w wykonaniu Kola Czerwonego Krzyża uczennice szkoły Popielewskiej i Roszkowskiej. 11.40 Kamil Saint-Saens: Fragmenty z „Karnawału zwierząt” — płyty. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja południowa. „We soła geografja” — audycja słowno muzyczna. W przerwie o godz. 12.20 Dziennik południowy. 13.00—13.30 Przerwa (patrz programy lokalne). 13.30 Wiadomości gospodarcze. 13.45 „Jak pracuje nasze miasto?” — audycja dla dzieci starszych. opracowana dr. Marii Kolażyńskiej. 15.00 Rozmowa z chórami k. kapelana Michała Rekasza. 16.15 Orkiestra Reprezentacyjna Policji Państwowej pod dyr. kpt. Vincentego Janiszewskiego. 16.50 Pogadanka aktualna. 17.00 Sprzymierzeńcy konsumenta — pogadanka — wygl. Halina Mamelokowa. 17.15 Recital skrzypcowy Stanisława Mikuszewskiego. (skrzypce), akompaniując Adam Kopyciński. 17.50 Przegląd wydawnictw — prof. Henryk Mościcki. 18.00 Wiadomości sportowe. 18.10 Przeboje filmu „Zataczymy” w wykonaniu Freda Astaire — płyty. 18.30 Program na jutro. 18.35 Audycja dla wsi. 19.00 Teatr Wyobraźni: „Romanowa” — słuchowisko wg. Elżb. Orzeszkowej w opracowaniu Władysława Sobolewskiego. 19.30 Mieczysław Fogg śpiewa swego piosenki. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Koncert symfoniczny z Filharmonii Warszawskiej. W przerwie o godz. 21.00 Dziennik wieczorny i pogadanka aktualna. 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, przegląd prasy i komunikat meteorologiczny.

ROZGŁOSIENIA POMORSKA
11.40 Z utworów Jana Sibeliusa — płyty. 13.00 Dla każdego coś ładnego — płyty W przerwie o godz. 14.00 Wiadomości z Pomorza i parę informacji. 18.10 Program na jutro. 18.15 Koncert wojskowej orkiestry detej pod dyr. kpt. Pawła Kuczyńskiego. 18.40 „Dwa miasta: Gnień i Tczew” — odczyt wygłosi dr. Kazimierz Mezyński. 18.55 Wiadomości sportowe z Pomorza. 23.00 Fała od Bałtyku — „przyjechali marynarze” — audycja słowno - muzyczna.

„ŚMIERĆ KOMEDIANTA” — W TEATRZE WYOBRAŹNI

Dnia 25 listopada, o godz. 19.00, oryginalny Teatr Wyobraźni wystawia ciekawe słuchowisko p. t. „Śmierć komedianta”, osnutej przez Józefa Mayena na tle ostatnich dni życia Mollera. Słuchowisko otworzy przed mikrofonem dramatyczny moment ostatniej roli, ostatniego przedstawienia „Chorego z urojenia”, w czasie której Moller, autor i odtwórca głównej roli, umiera na scenie, z którą związany go nierozdzielnie talent i życie.

ABENDROTH I BACKHAUS

Dnia 26 bm. o godz. 20.00 transmituje Polskie Radio z sali Filharmonii Warszawskiej koncert, który stałby się prawdziwą sensacją w największym nawet ośrodku muzycznym świata. Dwa artystów gwarantuje niezwykłość tego koncertu: Wilhelm Backhaus, jeden z największych pianistów i Herman Abendroth znakomity dyrygent niemiecki.

Zawiadomienie.

Po trzydziestu latach pracy społeczno-gospodarczej na terenie Gdańska i Kaszub, w zrozumieniu potrzeb rolnictwa tu-tejszego, URUCHOMIŁEM z dniem 22. XI. 1937 r.

w Wejherowie, przy ul. Wałowej nr. 16 Oddział mego przedsiębiorstwa zbożowego

W zakres działalności „oddziału” wchodzi **zakup i sprzedaż w każdej ilości:** wszelkich ziemiopłodów, mąki, paszy, sztucznych nawozów, opała, artykułów budowlanych, maszyn i narzędzi rolniczych, wełny, nasien i t. p. Moje długoletnie doświadczenie w branży, oraz fachowe kierownictwo „oddziału” dają pełną rękojmię sumiennej i solidnej obsługi. Uprzejmię proszę o łaskawe poparcie mego przedsiębiorstwa.

Bronisław Budzyński, Gdańsk Oddział Wejherowo.

GDYNIA

Przedstawiciela (podróżującego) na Gdynię Wejherowo — Puck dobrze zaprowadzonego w branży kolonialnej, poszukujemy. Oferty do „Gazety Morskiej Ilustr.” Gdynia, pod „Palarnia kawy”. 8083Mk

Kupię

lub wezmę w dzierżawę 5—10 mórg ziemi w powiecie morskim, nadającej się na ogrodnictwo. Oferty do „Gazety Morskiej Ilustr.” pod nr. 1110. 8102Mk

Gazowa

kuchenne, piekarnik sprzedam Gdynia, ul. Świętojańska 36 m. 5. 8100Mk

Okazja 6112

Maszyna do szycia, radio Philips r. 3637, futro męskie i damskie, walizka, szafa, lornetka polowa, **DOM KOMISOWY** Gdynia, Świętojańska 71 Zakup i sprzedaż używanych przedmiotów.

Podajemy do wiadomości, że **p. Wilhelm Schill**

został z dniem 16 bm. z zajmowanego u nas stanowiska zwolniony. Wystawione p. Schillowi pełnomocnictwa unieważniamy.

Młyn i Tartak Parowy J. Dullek
5095 Sp. z o. o., Chojńka.

REUMATYZM STAWOWY

mięśniowy, jest to cierpienie rozwijające się na podłożu kwaśnym i przejawia się przez bóle w kościach stawach, obrzmienie części chorych, trudność w chodzeniu i poruszaniu się. Mięśnie dotknięte reumatyzmem stają się bolesne. Ból lędźwiowy (lumbago), kręcz (szyja skośna) są to postaci reumatyzmu mięśniowego. Bardzo często wytwarza się obrzmiałe stopy, namiętna lub kolan. Zmiany o roku, wilgotne mieszkania potęgają reumatyzm, który rozwija się postępowo, o ile się go nie zwalcza. Przez rozpuszczenie kwasu moczowego w krwiobiegu, Urodonal wywołuje obfite wydzielenie moczu, spóldziałając z ustrojem w jego walce z reumatyzmem. W tych wypadkach

URODONAL CHATELAIN'A (PARYŻ)

jest środkiem przeciwreumatycznym stosowanym i zalecanym przez lekarzy **FOGYL CHATELAIN'A (PARYŻ)** Pastylki stosuje się przy schorzeniach gardła i dróg oddechowych. 7047

Prozaki MIGRENO-NEUROSIK
KOGUTEK
GRYPA PRZEZIĘBIENIE BOLE GŁOWY ZĘBOWE
Kadłafis oryginalnych produktów tylko z KOGUTKIEM

GDANSK

Polecamy następujące firmy

DYWANY, firany i materiały
Magazyn specjalny Langgasse 20/21 tel. 24323
AUGUST HOMBER G.m.b.H. Filia: Koblau-gasse 9, tel. 28981

ELEGANCKIE PARASOLE
WYKWINTNE TOREBKI poleca firma **KARAU, Langgasse 55,**

Zwiedzajcie cukiernie i kawiarnie **Thrun, Langgasse 74**

TORUN

Wytworzone
PALTA

Kozłowski
ul. Szeroka 31

Torun.

Swetry
damskie męskie i dziecięce, czysto wełniane i inne komplety z wełny solidnie i tanio wyrabia
Pracownia Swetrów, Toruń
Rynek Staromiejski 18.I. p.
7539Ck

Chirurgiczne
opatrunki, opaski, irygatory solidne. **Hurtownia Kapczyński, Toruń, Szeroka 35.**
7715C

Radio-aparaty
najnowszej konstrukcji, na dogodnych warunkach poleca **Elektra, Toruń, ul. Chelmińska 4.**
7580C

Okazyjne
radioaparaty lampowe, bateryjne i prądowe, bardzo korzystnie już od 50 zł poleca **Elektra, Toruń, ul. Chelmińska 4.**
7580C

Baterie
anodowe 100 volt zł 10.—, 120 volt zł 12,50, 150 volt zł 16.— **Elektra, Toruń, Chelmińska 4.**
7580C

Rowery
męskie i damskie po cenach niższych poleca na dogodnych warunkach **Elektra, Toruń, Chelmińska 4.**
7580C

Gramofony,
płyty gramofonowe, najnowsze nagrania w wielkim wyborze. **Elektra, Chelmińska 4.**
7580C

Nafta
silnopłomienna 1 litr. tylko 37 gr. **Hurtownia Kapczyński, Toruń, Szeroka 35.**
7718C

30% oszczędności
opalu przy centralnych ogrzewaniach dają najnowsze aparaty oszczędnościowe. Instaluje Rożański, Toruń, Prosta 13, tel. 21-82.
7512Ck

Głośniki
na detektor b. czule. **E. Siwiec, Toruń, Żeglarska 31.**
7383C

Persil
oryg. paczka tylko 67 gr. **Hurtownia Kapczyński, Toruń, Szeroka 35.**
7716C

WĘGIEL górny. KOKS hutny. BRYKIETY
polecają
BRACIA PICHERT
Sp. z o. o. 7989
TORUŃ
ulica Przedzamcze 7/9.
tel. 1627 — 1679.

Obiady
z kotła 40 gr., z trzech dań 70 gr., kolacje 50 gr. poleca Restauracja „Bacon“, Toruń, Małe Garbary 13, 7928Ck

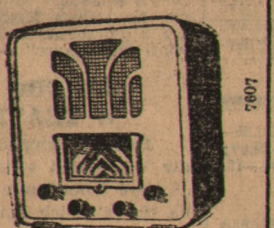
Restauracja „Pod Żaglem“
Toruń, ul. Łazienna 20, poleca obiady smaczne i syte jak u matki po 80 gr.
7929Ck

Najlepszym i najtańszym oświetleniem dla rowerów jest **dynamo**
Na dogodne spłaty poleca „**Elektra**“
Toruń, Chelmińska 4.
7905Ck

Latarki
elektryczne po najkorzystniejszych cenach poleca zakład optyczny **M. Grodzki**
Toruń, Chelmińska 5. 7903C

Złoto
stare kupuje **E. Hoffmann**, mistrz złotniczy, Toruń, ul. Piekary 18.
7766C

Chorzy
mamy skuteczne zioła lecznicze. **Hurtownia Kapczyński, Toruń, Szeroka 35.**
7717C

Radia nowe i okazyjne. Specjalność! detektory z głośnikiem na dogodne spłaty poleca **ZAKŁAD MECHANICZNY K. Tutodziecki**
Toruń, Małe Garbary 9, telefon 1702.

Kafle białe i kolorowe gładkie i w deseniach polecają **Bracia Pichert**
Sp. z o. o.
Toruń, Przedzamcze 7/9.
Telefon 1627 i 1679.
7990

Obrączki ślubne i budziki, zegarki, biżuterię poleca **E. Lewegłowski**, Toruń, Mostowa 34 (8006C) Własny warsztat reperacyjny.

Luksusowa kosmetyka krajowa i zagraniczna, bezinteresowne wskazówki i fachowe porady udziela: **HURTOWNIA DROGERYJNA T. Rzymkowski**, Toruń, Szeroka 43, telefon 1923. 7603C

Dobra kawa i ciastka
w Cukierni Hoffmanna
Toruń, Nowy Rynek 12.

Blachy cynkowe
Rury kanalizacyjne
Łazienki
Okucia do pieców
Narzędzia
Metale
Armatura do centralnego ogrzewania
poleca
Z. Stamm, Toruń
Kopernika 45, tel. 2610.
8094C

Słodziny
tania, treściwa pasza dla bydła, świń, drobiu sprzedawać będzie dnia 24 25 XI. 1937 r. **Browar Po-norski** Józefa Chronowskiego, Toruń-Podgórze, tel. 2015 8080Ck

Ogłoszenie.
Wobec zbliżającej się pory zimowej, przypominamy wszystkim właścicielom nieruchomości, by odpowiednio zabezpieczyli od zamarznięcia nadsze wodomierze i rury wodociągowe, gdyż wszelkimi kosztami za szkody, spowodowane zamarznięciem źle zabezpieczonych wodomierzy i rur wodociągowych, będziemy obciążali danych właścicieli domów,
8096
Zarząd Miejski w Grudziądzu
Administracja Przedsięb. Miejskich.

Gruźlica płuc
jest nieuleczalna i corocznie, nie robiąc różnicy dla pól. wieku i stanu pociągają bardzo wiele ofiar.
Przy zwalczaniu chorób płucnych, bronchitu, grypy, uporczywego męczącego kaszlu i t. p., stosują pp. lekarze
„BALSAM TRIKOLAN-AGE“, który ułatwiający wydzielenie się płwociny, usuwa kaszel, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego oraz powiększa wagę ciała. Do nabycia w aptekach.
7558

Garderobę męską i damską
na miarę w najwykwintniejszym wykonaniu dostarcza t y l k o
8005
Ludwik Makowski
mistrz krawiecki Toruń, Szeroka 36.

FIAT 500

CHOC SPRAWUNKÓW W MIEŚCIE TYLE FIATEM 500 TRWA TO CHWILĘ

7977 Wykorzystujecie ulgi podatkowe, przysługujące do końca roku.

Obiady
obfite, smaczne, kolacje, śniadania. Probiernia „Pod Lososiem“, Chelmińska nr. 9.
7609C

Zyro moje
na wekslu 500 zł., którego wystawcą jest rzeźnik Stefan Domżański w Podgórzu, unieważniam. Skorski.
8097C

GDYNIA
Lokal biurowy
pokój, przedpokój i W. C. od zaraz do wynajęcia. Gdynia, ul. Mściwoja 9, I. p. tr. Wiadomość u dozorczy. 8071M

Kawiarnię
w najruchliwszym punkcie Gdyni, dobrze prosperującą, z powodu nagłego wyjazdu sprzedam zaraz, Westfalewski, Gdynia, Skwer Kościuszki 19, tel. 3015. 8073Mk

Sypialnię
kompletną (orzech) sprzedam okazyjnie. Zgłoszenia od godz. 13—15-tej Gdynia, ul. Świętojańska 78, m. 19. 8099Mk

BYDGOSZCZ
KREM HALINA Nr. 2
idealnie pielęgnuje cerę... usuwa zmarszczki

Kolejarzom
udzielam kredytu na płaszcze, ubrania i towary krótkie. Chosiński, Bydgoszcz, ul. Warszawska 1. 8055B

GDANSK
Posiadłość rolną
45 mórg z tego 18 mórg pszennej i buraczanej roli, 11 minut od dworca, do sprzedania. E. Jochim, Niestępowo, pow. Kartuzy. 8108Gdk

W Sopotach
do wynajęcia umebl. słoń. pokój z centr. ogrzewaniem i balkonem. Zgłoszenia: Viktoriastrasse 6, I, 8107Gdk

TCZEW

Majątek
800 mórg pszenno-buraczanej ziemi natychmiast do sprzedania. Ożiminy obsianej (300 mórg), konicyny (250 mórg), 65 szt. bydła, 28 dojek i 19 jałowic krytych, reszta młodzież, 150 sztuk trzody chlewnej, 34 konie, elektryczny zapęd. Szybko decydujący się reflektanci mogą porozumieć się wprost z właścicielem. Agenci wykluczeni. Oferty piśmienne kierować do admin. „Dnia Tazewskiego II.“ Tczew. 8063Tk

Sprzedam
tanie łóżko z materacem oraz 2 nocne stoliki. Lange, Tczew, Wąska 24. 8098Tk

Chiromantka
Grafologini z Wiednia przepowiada przeszłość, teraźniejszość i przyszłość. Przyjmuje także w niedzielę i święta. Tczew, ul. Szopena 34, parter lewo. Ceny niskie. 8029

Sygnatura V. Km. 1402/37.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI
Komornik Sądu Grodzkiego w Toruniu rewiru V, Piotr Stefaniak, mający kancelarię w Toruniu, ul. Kopernika Nr. 14, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 30 listopada 1937 r. o godz. 13 w Toruniu, Stary Rynek 35, odbędzie się 2-ga licytacja ruchomości, należących do firmy Zakłady Chemiczne J. M. Wendisch Sukcesorowie Sp. Akc. w Toruniu, składających się z 9 form żelaznych à 80 kg, 1 sztancy automatycznej marki J. Hauff-Berlin łącznie z transmisją i 2 pasami skórzanymi zapędowymi, 1 maszyny do krojenia rygli marki C. E. Rert-Dresden, 1 młynu do proszku z elewATOREM łącznie z ogólną transmisją i 4 pasami zapędowymi, 1 maszyny do pakowania proszków z elewATOREM i 3 sztanc ręcznych marki J. Hauff-Berlin, oszacowanych na łączną sumę zł. 3.200.—
Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.
Toruń, dnia 13 listopada 1937 r.
(—) Piotr Stefaniak,
Komornik Sądu Grodzkiego w Toruniu Rewiru V.

ZAWIADOMIENIE
Niniejszym zawiadamiam Sz. Klienta, że nazwę firmy mojej „Gdynska Szklarnia“ Ł. Gajek, ul. Ant. Abrahama 2, tel. 16-26, oddałem do rejestru handlowego i używanie tej nazwy należy wyłączyć do mnie. Osoby podszywające się pod moją firmę, lub używające tej nazwy nieprawnie, będą ścigał na drodze sądowej.
Wobec powyższego uprzejmie proszę Sz. Klienta o zwracanie uwagi na nazwę i właściciela, aby nie zachodziły wypadki pomyłek.
(8101)
GDYŃSKA SZKLARNIA
Właśc. Ł. Gajek
Gdynia, Ant. Abrahama 2
Tel. 16-26

PRZETARG
Oglašam przetarg nieograniczony na wykonanie dla Zakładu Wodociągów i Kanalizacji miasta Gdyni robót brukarskich na przekopach pokanalowych i wodociągowych na terenie miasta Gdyni na okres roczny od daty podpisania umowy.
Oferty w nieprzejrzyistych niefirmowych i w zalakowanych kopertach z napisem: „Oferta na wykonanie robót brukarskich do przetargu na dzień 4 grudnia 1937 r.“ wrzucać należy do „Skrzynki do Ofert“ umieszczonej w Sekretariacie Zakładu Wodociągów i Kanalizacji miasta Gdyni, ul. Witomińska Nr. 19/21 do godz. 10-ej dnia 4 grudnia 1937 r.
Otwarcie ofert nastąpi dnia 4 grudnia 1937 r. o godz. 12-iej w gmachu Komisariatu Rządu w Gdyni — Sala Posiedzeń Rady Miejskiej. Wadium w wysokości zł. 1.000.— winno być złożone w gotówce lub papierach wartościowych, posiadających charakter popularnego bezpieczeństwa, w Kasie Zakładu Wodociągów i Kanalizacji miasta Gdyni, zaś kwit na złożone wadium dołączyć do oferty.
Słabe kosztorysy wraz z warunkami za opłatą zł. 2.— otrzymać można w Sekretariacie Zakładu Wodociągów i Kanalizacji miasta Gdyni. Blizszych informacji udziela Zakład Wodociągów i Kanalizacji miasta Gdyni w godzinach od 11—13 pokój 2.
Zastrzegam sobie prawo wyboru oferenta bez względu na ceny, prawo unieważnienia przetargu oraz zlecenia robót w zmienionym zakresie.
Gdynia, dnia 19 listopada 1937 r. (8100)
Komisarz Rządu
w z:
(—) Inż. Wł. Szaniawski,
Wicekomisarz Rządu.

— Czy nie może mi pan wymienić najsilniejszą siłę wodną?
— O tak... łyżki kobiece.

OGŁOSZENIA:
wiersz milimetrowy na stronie 1-lamowej . . . . . 0,20 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . . . 1,00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie . . . . . 0,80 zł
w tekście na dalszych stronach . . . . . 0,50 zł
Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tym jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie rotowań Giełdy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:
W ekspedycji miejscowych agencji . . . . . 2,00 zł
Z odnośnikiem do domu . . . . . 2,20 zł
Przez pocztę z odnośnikiem do domu . . . . . 2,40 zł
Pod opaską . . . . . 4,50 zł
W Gdańsku przez pocztę . . . . . 2,32 gd; przez gońca . . . . . 2,00 gd
W Gdańsku z odbieraniem w administracji wprost . . . . . 1,75 gd
Zagranicą . . . . . 4,00 zł
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.
Redaktor odpowiedzialny:
WACŁAW WITYK, Toruń, al. Bydgoska 58.

UWAŻ!
Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłaconą przewidziana w cenniku 30 procent nadwyżki. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania swrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje do bezpłatnego powtórzenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądownym śledztwie należność rabat spada. Za terminowy druk i przepisanie miejsc ogłoszenia Administracja nie odpowiada. Członkami Pomorskiej Drukarni Reklamowej S. A. w Toruniu.